

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๙๕๑๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๙ ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชน”

เรียน เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ สศ ๐๐๐๑/๙๙๒
ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๕.๐๕/๕๗๔๐
ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ และเอกสารประกอบ

ตามที่ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอผลการพิจารณาและผลการดำเนินการ
ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียด
ปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของสำนักงาน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานงบประมาณ และ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบด้วยแล้ว และได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะ
ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพร้อมความเห็นและผลการพิจารณาของสำนักงาน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สาธารณชนได้
รับทราบ และขอขอบคุณสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ
ในเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริ เลิศธรรมเทวี)

ผู้อำนวยการสำนักกิตติธรรม ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักกิตติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๕๖ (ph003/0)สภากิตติธรรม (๕๕๖๖๖๖)

ผอ.กลุ่ม ๖.๑๐.๖.๖

{จนท. ๖๕๕๕๕๕ ๖ ..... ๖.๑๐.๖.๖

{จนท.พิมพ์/ทาน...../...../.....

เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี
กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน”

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และได้เสนอความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการต่อความเห็นและข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น สปน. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑. การมีส่วนร่วมของประชาชน	
๑.๑ เปรียบเทียบและผลักดันให้มีพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ.	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยควรเร่งรัดเสนอร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. .... เพื่อให้มีกฎหมายรองรับการมีส่วนร่วมของประชาชนและเป็นไปตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งจะทำให้การกำหนดนโยบายหรือการบริหารจัดการแผนงาน/โครงการของภาครัฐมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นต่างว่าจำเป็นต้องมีกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ เพราะมีหน่วยงานต่างๆ รับผิดชอบดำเนินการในแต่ละด้านอยู่แล้ว เช่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภาที่ปรึกษาฯ เป็นต้น น่าจะใช้มาตรการตามความเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นที่ ๑.๒ และ ๑.๓ มากกว่า - สำนักงานงบประมาณมีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. .... ดังนี้ ๑. การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เห็นว่าควรปรับการบริหารจัดการภายในแทนการขอจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการมีส่วนร่วมฯ ๒. การเสนอให้มีการจัดตั้งกองทุนฯ ตามมาตรา ๒๔ เห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการฯ ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินการกิจอยู่แล้ว ประกอบกับการจัดตั้งกองทุนที่มีประสิทธิภาพควรมี

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น สป. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	รายได้เพื่อใช้จ่ายเป็นทุนหมุนเวียนและเพียงพอที่จะบริหารกองทุนได้ ดังนั้น เพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อภาระงบประมาณในระยะยาว จึงเห็นว่ายังไม่เหมาะสมที่จะกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนดังกล่าว
๑.๒ ในระหว่างที่พระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่บังคับใช้ ให้รัฐบาลส่งเสริม รมรณงค์เผยแพร่ ยกระดับความรู้แก่ประชาชน รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงานรัฐวิสาหกิจและเอกชน เพื่อให้รับทราบและตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยควรกำหนดให้มีหน่วยงานหลักรับผิดชอบโดยตรง เพื่อไม่ให้มีการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ควรทำความเข้าใจในส่วนของผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจถึงความสำคัญบทบาท และหน้าที่ ความรับผิดชอบ และควรให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและภาคประชาชน
๑.๓ สนับสนุนให้องค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภาพัฒนาการเมือง เป็นต้น ร่วมมือกันเป็นศูนย์รวมในการเผยแพร่ให้ความรู้ และกระตุ้นให้เกิดกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมไทย โดยประสานงานกับภาครัฐ องค์กรอิสระ และภาคประชาชน ทั้งนี้ สภาที่ปรึกษา ยินดีให้ความร่วมมือในเรื่องนี้	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยควรมีองค์กรหลักในการเผยแพร่และกระตุ้นให้เกิดกระบวนการการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทมากขึ้น รวมทั้งบูรณาการและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ได้มีการสนับสนุนให้องค์กรภาคประชาชนได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นองค์กรใน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ รวมทั้งการรักษาสิทธิตามสมควร แก่กรณีด้วย และเห็นว่าสภาพพัฒนาการเมืองจะมีส่วนช่วยอย่างมากในการส่งเสริมสนับสนุนเรื่องนี้
๒. สิทธิ หน้าที่กับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ	
๒.๑ ข้อเสนอแนะกฎหมาย ๒.๑.๑ รัฐควรกำหนดระยะเวลาในการออกกฎหมายให้แน่ชัด โดยกฎหมายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญโดยเคร่งครัด	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว แต่เนื่องจากกระบวนการออกกฎหมายนั้น มีช่วงการพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งฝ่ายบริหารมีอาจก้าวล่วงได้ ทำให้การกำหนดระยะเวลาในการออกกฎหมายเป็นไปได้ยาก โดยกฎหมายกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. . . . . ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยร่างกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร และเสนอความเห็นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามมาตรา ๒๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น สป. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒.๑.๒ รัฐควรให้ประชาชนมีบทบาทในกระบวนการบัญญัติกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร การจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุ โทรคมนาคม การจัดการชลประทาน อีกทั้งควรเก็บข้อมูลจากประชาชนที่ถูกรบกวนก่อนที่จะเสนอร่างกฎหมายในเรื่องดังกล่าวด้วย	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรบัญญัติไว้ในกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ ในกระบวนการออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือประกาศ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร การจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุ โทรคมนาคม การจัดการชลประทาน โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชนจากการบังคับใช้กฎหมาย
๒.๑.๓ รัฐควรยกระดับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้มีฐานะเป็น “พระราชบัญญัติ”	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ และหากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ มีฐานะเป็น “พระราชบัญญัติ” ก็จะเกิดสภาพบังคับที่มากกว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งจะทำให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของรัฐเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสนองความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๒.๑.๔ รัฐควรควบคุมให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า หน่วยงานทุกหน่วยงานจะต้องควบคุมให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างเคร่งครัดตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ ได้มีการเสนอเรื่องการจัดตั้งสำนักงานบังคับคดีอาญา และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นองค์กรที่ฟังของประชาชนและช่วยสนับสนุนการสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม
๒.๑.๕ รัฐควรควบคุมกระบวนการติดต่อประสานงานระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ใช้เวลานานเกินไป	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรมีการกำหนดและควบคุมกระบวนการติดต่อประสานงานระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ใช้เวลานานเกินควร และควรกำหนดบทลงโทษทางปกครองหรือทางบริหาร กรณีไม่สามารถบริการประชาชนได้ภายในกำหนดระยะเวลาที่กำหนด
๒.๑.๖ รัฐควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมยอมรับกฎกติกาของสังคม หากมีปัญหาในการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ ให้ใช้วิธีออกเสียงประชามติ ไม่ยอมรับการล้มล้างรัฐธรรมนูญ	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า หากมีปัญหาในการบังคับใช้รัฐธรรมนูญควรใช้วิธีออกเสียงประชามติ หากกรณีที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน ควรมีการแก้ไขให้เหมาะสมด้วย

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น สปท. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒.๑.๗ รัฐควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด และควรทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการยอมรับการปฏิบัติตามกฎหมาย
๒.๑.๘ รัฐควรส่งเสริมให้เกิดการยอมรับสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่นที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรให้มีการยอมรับสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้เหมาะสมและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ และทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดด้วย
๒. ข้อเสนอแนะด้านสิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเชิงนโยบาย ๒.๒.๑ รัฐควรปรับท่าทีเพื่อส่งเสริมให้การใช้สิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากแนวนโยบายหรือการดำเนินงานที่ผ่านมาขัดความสมบูรณ์ และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ ภาครัฐควรให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศแก่ประชาชนให้มากที่สุดและไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ในการส่งเสริมให้การใช้สิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ ควรมีการออกกฎหมายว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือระดับชุมชน ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ และสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรขยายช่องทางการประชาสัมพันธ์ และรับทราบข้อมูลข่าวสารของประชาชน โดยไม่มีการกีดกันและให้เสมอภาค
๒.๒.๒ รัฐต้องเสริมสร้างให้เกิดความสมานฉันท์ ความเป็นปึกแผ่นและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยการให้วัดและโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการสร้างความสามัคคี ให้ผู้นำทางศาสนา ปราชญ์ชาวบ้าน ครู หมอพื้นบ้าน เป็นต้น เป็นกลไกการเชื่อมประสานความสามัคคี และจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์กันอย่างเท่าเทียม	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้นำทางศาสนา ปราชญ์ชาวบ้าน ครู หมอพื้นบ้าน มีความรู้ในหลักธรรมที่ถูกต้องของศาสนา เพื่อเป็นบุคคลตัวอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันอื่นๆ ให้สามารถเป็นศูนย์กลางในการสร้างความสมานฉันท์ ความเป็นปึกแผ่นและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และควรจัดตั้งสถาบันหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง
๒.๒.๓ รัฐควรยกระดับความรู้ความเข้าใจต่อประเด็นสิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ โดยรัฐรับเป็นเจ้าภาพในการดำเนินงานและสนับสนุนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและภาคประชาชน และในการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนนั้น จะต้องให้ทั้งความรู้ ความเข้าใจในเรื่องระดับเทคนิคและวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชน และจิตสำนึกสาธารณะ โดยต้องมีวัฒนธรรมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วย

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น สปน. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒.๒.๔ รัฐควรส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปกฎหมายที่มีเนื้อหาสาระที่เอื้อให้ประชาชนได้เข้ามามีสิทธิ หน้าที่ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริง	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรกำหนดวิธีการ และแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมให้ชัดเจน ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการการปฏิรูปกฎหมายเพื่อทำหน้าที่ศึกษา และเสนอแนะการจัดทำกฎหมายที่จำเป็นต้องตราขึ้น เพื่ออนุวัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ และจัดทำกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายตามมาตรา ๘๑ (๓) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยคณะกรรมการการปฏิรูปกฎหมายได้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปกฎหมายแก่ประชาชน พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการปฏิรูปกฎหมายเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมไทย
๒.๒.๕ รัฐควรกำหนดแนวนโยบายการพัฒนาแบบล่างขึ้นบน (Bottom up)	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาแบบล่างขึ้นบนจะช่วยให้สามารถกำหนดประเด็นปัญหาและการแก้ไข รวมทั้งสามารถพัฒนาประเทศได้ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงโดยการกำหนดแนวนโยบายพัฒนานั้นควรมีทั้งแบบล่างขึ้นบนและแบบบนลงล่าง เนื่องจากการแก้ไขปัญหา หรือการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศโดยรวมจำเป็นต้องมีการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ และแนวโน้มในภาพรวมระดับชาติและระดับโลก รวมทั้งการสำรวจความต้องการของประชาชนในทุกภาคส่วนร่วมด้วย
๒.๒.๖ รัฐควรยกระดับให้ประชาชนกินดีอยู่ดี เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนให้ประชาชนได้ตระหนักถึงหน้าที่ที่พึงมีต่อสังคม	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรมีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นโยบายที่มีอยู่เกิดผลเป็นรูปธรรมชัดเจน
๒.๒.๗ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งองค์กรจากภาคประชาชน	- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ปัจจุบันองค์กรภาคประชาชนเกิดขึ้นมากมายแต่ขาดการส่งเสริม และสนับสนุนอย่างจริงจังจากทุกภาคส่วน และขาดการบูรณาการและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จึงมีลักษณะต่างคนต่างทำ ทั้งนี้ ได้มีการสนับสนุนให้องค์กรภาคประชาชนได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นองค์กรในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ รวมทั้งการรักษาสิทธิตามสมควรแก่กรณีด้วย และเห็นว่าสภาพพัฒนาการเมืองจะมีส่วนช่วยอย่างมากในการส่งเสริมสนับสนุนเรื่องนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น สปบ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ความเห็นเพิ่มเติมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- การกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ หน้าที่กับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ ควรคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้ ๑. ความรู้ ความเข้าใจและจิตสำนึกสาธารณะของประชาชน เช่น ค่านิยมที่ตรงกัน และผลประโยชน์โดยรวม เป็นต้น ๒. ความต้องการของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ เป็นความต้องการของประชาชนที่หน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึง และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมให้ได้มากที่สุด ๓. การเชื่อมโยงค่านิยมและวัฒนธรรมไทยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรสนับสนุนค่านิยมและวัฒนธรรมไทยที่ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน และจัดหรือกีดกันค่านิยมที่ไม่ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ๔. เครือข่ายภาคประชาชน ควรส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายภาคประชาชน และบูรณาการการดำเนินงานให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องเกื้อหนุนการทำงานของเครือข่ายซึ่งกันและกัน ๕. กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรให้มีความเรียบง่าย สะดวกต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนและครบถ้วนอย่างเท่าเทียมกัน

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของสำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- 9 ต.ก. 2552

๗๐. ๑ ..... 7/๓๓/๕๒

ผอ.กลุ่ม ๑/๓๓/๕๒

จนท. ๑๕๕๕๕๕ ..... 6/๓๓/๕๒

จนท.พิมพ์/ทาน ..... /...../.....